

بررسی وضع سلامت اجتماعی جوانان شهر نرده و عوامل مؤثر بر آن

دکتر مهناز صلی: دانشیار و متخصص آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت، گروه خدمات بهداشتی و آموزش بهداشت، دانشکده

بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی ایران، تهران، ایران. solhi.m@iums.ac.ir

منصور امینی نرده: کارشناس ارشد مددکاری اجتماعی، مدرس دانشگاه پیام نور، نرده، ایران. m_amani201111@yahoo.com

*سید فهیم ایراندوست: دانشجوی دکتری آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی ایران، تهران،

ایران (* مولف مسئول). Irandoost.F@tak.iums.ac.ir

چکیده

زمینه و هدف: سلامت اجتماعی به ارزیابی و شناخت فرد از چگونگی عملکردش در اجتماع و کیفیت روابطش با افراد دیگر، نزدیکان و گروه‌های اجتماعی که عضوی از آن هاست، اشاره دارد. زمانی شخص واجد سلامت اجتماعی است که بتواند فعالیت‌ها و نقش‌های اجتماعی خود را در حد متعارف انجام دهد و با جامعه و هنجارهای اجتماعی احساس پیوند و اتصال کند. هدف این مطالعه تعیین وضعیت سلامت اجتماعی جوانان ۱۸ تا ۲۹ ساله‌ی شهرستان نرده و عوامل مؤثر بر آن است.

روش کار: در این مطالعه‌ی مقطعی از نوع توصیفی - تحلیلی که در سال ۱۳۹۳ انجام شد، ۴۰۰ نفر شرکت داشتند که با روش نمونه‌گیری تصادفی ساده انتخاب شدند. ابزار گردآوری اطلاعات فرم مشخصات جمعیت‌شناختی، پرسشنامه‌های استاندارد سلامت اجتماعی کبیز و کیفیت زندگی (WHOQOL - BREF) و مهارت‌های ارتباطی بود. داده‌ها در نرم‌افزار (SPSS ۲۰) و با آزمون‌های آماری توصیفی و تحلیلی، تجزیه و تحلیل شد.

یافته‌ها: میانگین نمره سلامت اجتماعی در جوانان مورد بررسی ۱/۹۷ و در حد متوسط بود. بین سلامت اجتماعی با متغیرهای مهارت‌های ارتباطی ($p=0/001$)، اوقات فراغت ($p=0/001$) و کیفیت زندگی ($p=0/001$)، ارتباط معنادار آماری مشاهده شد. همچنین، سلامت اجتماعی با سن ($p=0/001$) و تحصیلات ($p=0/002$) رابطه معنادار داشت.

نتیجه‌گیری: سلامت اجتماعی در جوانان مورد بررسی مطلوب نیست و طراحی و اجرای مداخلات ارتقایی با تأکید بر سن، تحصیلات، میزان مهارت‌های ارتباطی، چگونگی گذران اوقات فراغت و کیفیت زندگی آنان پیشنهاد می‌شود.

کلید واژه‌ها: سلامت اجتماعی، کیفیت زندگی، مهارت‌های ارتباطی، اوقات فراغت، جوانان

مقدمه

در یک جامعه پایدار، برابری، آموزش، بهداشت، احترام به حقوق انسان‌ها، برخورداری از نیازهای اساسی و به‌ویژه سلامتی از ملزومات و از شاخص‌های توسعه آن به شمار می‌رود (۱). سلامتی همواره یک موضوع شایع در بسیاری از فرهنگ‌ها بوده است. در واقع، موضوع سلامتی از بدو پیدایش بشر و در قرون و اعصار متمادی مورد توجه قرار گرفته، اما عموماً بعد جسمی آن مد نظر بوده و کمتر به سایر ابعاد سلامتی به خصوص بعد اجتماعی آن توجه شده است (۲).

سازمان بهداشت جهانی سلامت اجتماعی را به عنوان یکی از سطوح کلی سلامت کلی شناسایی کرده است و در کنار ابعاد جسمی، روحی و روانی سلامت، جنبه اجتماعی آن را هم با محور قرار دادن فرد مورد بررسی قرار می‌دهد (۱). سلامت اجتماعی، ارزیابی شخص از نحوه عملکردش در اجتماع و نوع نگرش او نسبت به افراد دیگر جامعه است (۲). به عبارتی دیگر، سلامت اجتماعی بر ابعادی از سلامت تأکید دارد که به ارتباط فرد با افراد دیگر یا با جامعه‌ای که در آن زندگی می‌کند، مربوط است. بر طبق نظریه سلامتی یک فرد در شرایطی سالم فرض می‌گردد که درجات عالی سلامت اجتماعی را دارا باشد. فرد سالم از نظر اجتماعی زمانی عملکرد خوبی دارد که اجتماع را به صورت یک مجموعه معنادار و قابل فهم و بالقوه برای رشد و شکوفایی بداند و احساس کند که متعلق به گروه‌های اجتماعی خود است و خود را در اجتماع و پیشرفت آن سهیم بداند (۳).

برخی از چالش‌های اجتماعی، ابعاد مختلف سلامت اجتماعی را تشکیل می‌دهند: یکپارچگی اجتماعی، یعنی کیفیت روابط در گروه و اجتماعی که فرد به آن تعلق دارد و احساس حمایت شدن از جانب جامعه و سهم داشتن در آن. پذیرش اجتماعی، یعنی دیدگاه مطلوب نسبت به دیگران، تصدیق کردن دیگران و پذیرفتن افراد با وجود

برخی رفتارهای پیچیده‌ی آنان. مشارکت اجتماعی، یعنی باوری که طبق آن فرد خود را عنصر حیاتی جامعه می‌داند و چیز با ارزشی برای ارائه به جامعه دارد و این تفکر که فعالیت‌های روزمره‌اش از سوی جامعه ارزش‌گذاری می‌شود. شکوفایی اجتماعی، یعنی اعتقاد به توانایی‌های بالقوه اجتماع برای رشد. انطباق اجتماعی نیز یعنی درک اجتماع به صورت هوشمند، قابل فهم و قابل پیش بینی (۴). در تحقیقات گسترده درباره‌ی سلامت اجتماعی، تأثیر عوامل گوناگون بر آن ثابت شده است: وضعیت اقتصادی - اجتماعی (۸ و ۷ و ۵)، سن (۹ و ۱۰ و ۱۱ و ۱۲)، جنسیت (۱۳ و ۱۴ و ۱۵)، وضعیت تأهل (۱۵)، تحصیلات (۱۰ و ۱۴ و ۱۵)، کیفیت زندگی (۷)، اوقات فراغت (۱۶)، و مهارت‌های ارتباطی (۱۷).

سلامت اجتماعی به عنوان یکی از ابعاد سلامتی انسان نقش مهمی در تعادل زندگی اجتماعی هر انسانی دارد و پوشش فراگیر آن در جامعه می‌تواند موجبات توسعه‌ی اجتماعی را فراهم سازد (۱۸). این مسأله در جامعه‌ی ما به عنوان یک جامعه‌ی در حال گذار و توسعه نمود زیادی دارد. جوانان هر جامعه اصلی‌ترین سرمایه برای توسعه و پیشرفت و آبادانی کشور هستند و لازم است به سلامتی و سلامت اجتماعی و چگونگی تعامل در شبکه‌های اجتماعی آنان توجه شود است. بدون شک، اگر جوانان از سلامت، و سلامت اجتماعی مناسب و مطلوب برخوردار باشند، می‌توانند نقش‌های اجتماعی خویش را به خوبی ایفا کرده، در فعالیت‌های جمعی بیشتری شرکت کنند و با هنجارهای اجتماعی تطبیق یابند (۱۶). این شرایط می‌تواند در پیشگیری از ناهنجاری و انحرافات نیز تأثیر مثبت گذارد (۱۵).

هدف این مطالعه تعیین وضعیت سلامت اجتماعی جوانان شهرستان نرده و عوامل مؤثر بر آن است. نتایج این

مطالعه در طراحی مداخلات ارتقایی در این زمینه کاربرد دارد.

روش کار

این تحقیق یک مطالعه مقطعی از نوع توصیفی - تحلیلی است. جامعه آماری این مطالعه جوانان ۱۸ تا ۲۹ سال شهر نرده در سال ۱۳۹۳ بودند که بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۰ مرکز آمار ایران تعداد آنها ۲۷۱۶۵ نفر بود. حجم نمونه براساس فرمول تعیین حجم نمونه کوکران و با احتساب دقت احتمالی ۰/۰۵ یعنی سطح اطمینان ۰/۹۵، برابر با ۳۷۶ نفر بود که با در نظر گرفتن پرسشنامه‌های بی‌جواب یا ناقص و بالا بردن دقت نمونه‌گیری، تعداد کل نمونه ۴۰۰ نفر در نظر گرفته شد که با روش نمونه‌گیری تصادفی ساده در سطح پارک، کتابخانه عمومی، دانشگاه پیام نور و آموزشگاه‌های زبان شهر نرده انتخاب شدند.

ابزار گرد آوری اطلاعات در این مطالعه سه پرسشنامه و فرم مشخصات بود. برای اندازه‌گیری سلامت اجتماعی پرسشنامه استاندارد سلامت اجتماعی کیبیز (۱۳) بکار رفت که شامل ۳۳ سؤال است و پنج بعد سلامت اجتماعی را می‌سنجد: مشارکت اجتماعی (شش سؤال)، انسجام اجتماعی (هفت سؤال)، پذیرش اجتماعی (هفت سؤال)، شکوفایی اجتماعی (هفت سؤال) و انطباق اجتماعی (شش سؤال). مقیاس اندازه‌گیری در این پرسشنامه لیکرت پنج گزینه‌ای (کاملاً موافقم تا کاملاً مخالفم) است. برای اندازه‌گیری کیفیت زندگی از دو بعد روانی و اجتماعی پرسش‌نامه کیفیت زندگی (WHOQOL - BREF) استفاده شد. بعد روانی (پنج سؤال) و بعد اجتماعی (سه سؤال) بود. مقیاس اندازه‌گیری در این پرسشنامه نیز لیکرت پنج گزینه‌ای (خیلی زیاد تا اصلاً) بود. همچنین برای تعیین

مهارت‌های ارتباطی از پرسشنامه‌ی محقق‌ساخته مهارت‌های ارتباطی استفاده شد که شامل دو بعد احترام/گوش کردن (سه سؤال) و درک و فهم/صحبت کردن (دو سؤال) بود و مقیاس اندازه‌گیری آن طیف لیکرت پنج گزینه‌ای (کاملاً موافقم تا کاملاً مخالفم) است. در فرم مشخصات هم علاوه بر مشخصات دموگرافیک (شامل سن، جنس، میزان تحصیلات و درآمد)، وضع اوقات فراغت هم به صورت یک سؤال باز مورد سنجش قرار گرفت (در مواقع بیکاری به چه فعالیت‌هایی می‌پردازید؟ با توجه به اولویت سه مورد را ذکر نمایید).

در تحقیقات کیبیز خود ضریب آلفای کرونباخ پرسشنامه سلامت اجتماعی ۰/۸۰ درصد به دست آمد (۱۳). هم‌چنین، شریبتیان این ضریب را ۰/۹۰ درصد گزارش کرد (۱۹). ضرایب بدست آمده نشان می‌دهد این ابزار برای بررسی سلامت اجتماعی در تحقیق حاضر می‌تواند مؤثر باشد. ضریب آلفای کرونباخ پرسشنامه‌های کیفیت زندگی، و مهارت‌های ارتباطی نیز با پیش‌آزمون سؤالات مربوط به آنها تأیید شد: این ضریب برای مقیاس کلی کیفیت زندگی ۰/۷۸ و خرده مقیاس‌های روانی ۰/۷۴ و اجتماعی ۰/۷۶، مقیاس مهارت‌های ارتباطی ۰/۷۹ و خرده مقیاس‌های احترام ۰/۷۷ و درک و احترام ۰/۷۵ به دست آمد.

برای انجام تحقیق، ابتدا جلب اعتماد پاسخگویان برای مشارکت در تحقیق انجام و ضمن معرفی پژوهش و اهداف و ماهیت آن، درباره محرمانه ماندن اطلاعات، امانت‌داری و صداقت در تجزیه و تحلیل داده‌ها به پاسخگویان اطمینان داده شد. برای انجام پردازش اطلاعات از نرم‌افزار آماری SPSS و آزمون‌های آماری توصیفی (تعداد، درصد، میانگین و انحراف معیار) و

تحلیلی (ضرایب همبستگی اسپرمن و پیرسون، آزمون تی مستقل، دی سامرز و وی کرامر) استفاده شد.

یافته ها

۲۶/۲ درصد از کل پاسخگویان در گروه سنی ۱۸ تا ۲۱ سال، ۳۴/۸ درصد در گروه سنی ۲۲ تا ۲۵ سال و ۳۹ درصد در گروه سنی ۲۶ تا ۲۹ سال قرار داشتند. هم‌چنین، ۲۲/۸ درصد از کل پاسخگویان زن و ۷۷/۲ درصد نیز مرد بودند. ۴۲ درصد پاسخگویان متأهل و ۵۸ درصد مجرد بودند. در زمینه‌ی تحصیلات، ۲۷/۵ درصد دیپلم و کمتر، ۱۵/۷۵ درصد فوق دیپلم، ۴۱/۷۵ درصد لیسانس، ۱۳/۵ درصد فوق لیسانس، و ۱/۵ درصد دکترا بودند. به لحاظ درآمد، ۵۴ درصد پاسخگویان درآمد ماهیانه‌ی کمتر از یک میلیون داشتند، ۲۷/۷۵ درصد درآمد یک تا ۲ میلیون در ماه، ۸/۲۵ درصد درآمد بیش از دو میلیون، و

حدود ۱۰ درصد نیز به درآمد خود اشاره نکردند. هم‌چنین، کیفیت زندگی ۴۶ درصد پاسخگویان در حد متوسط، ۳۵/۲ درصد در حد بالا، و ۱۸/۸ درصد پایین بود. مهارت‌های ارتباطی ۷۸/۲ درصد پاسخگویان، متوسط، ۱۶ درصد پایین، و ۵/۸ درصد بالا بود. در زمینه نحوه‌ی گذران اوقات فراغت، ۲۴ درصد با فراغت‌های فکری، ۲۳/۸ درصد با فراغت‌های هنری، ۲۲/۸ درصد با فراغت‌های علمی، ۱۵/۵ درصد با فراغت‌های اجتماعی و ۱۴ درصد با فراغت‌های جسمانی، اوقات خود را می‌گذراندند.

سلامت اجتماعی ۱۳ درصد از کل پاسخگویان در سطح پایین، ۷۵/۵ درصد در سطح متوسط و ۱۱/۵ درصد در سطح بالا قرار داشت. در زمینه ابعاد سلامت اجتماعی هم میانگین نمرات پاسخگویان در بعد انسجام اجتماعی ۲/۳۴، پذیرش اجتماعی ۱/۸۹، مشارکت اجتماعی ۱/۸۹، شکوفائی اجتماعی ۲/۱۶، و انطباق اجتماعی ۱/۸۸ بود (جدول ۱).

جدول ۱. میانگین و انحراف معیار سلامت اجتماعی و ابعاد آن در افراد مورد بررسی

انحراف معیار	میانگین	وضعیت						ابعاد
		بالا		متوسط		پایین		
		درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	
۰/۶۲۱	۲/۳۴	۳۱/۷۵	۱۲۷	۵۶/۲۵	۲۲۲۵	۱۲	۴۸	انسجام اجتماعی
۰/۵۵۵	۱/۸۹	۳۵/۲	۱۴۱	۴۶	۱۸۴	۱۸/۸	۷۵	پذیرش اجتماعی
۰/۵۵۸	۱/۸۹	۷/۲	۲۹	۵۶/۸	۲۲۷	۳۶	۱۴۴	مشارکت اجتماعی
۰/۷۱۶	۲/۱۶	۳۵/۲	۱۴۱	۴۶	۱۸۴	۱۸/۸	۷۵	شکوفائی اجتماعی
۰/۶۳۳	۱/۸۸	۴۶/۸	۱۸۷	۴۲/۸	۱۷۱	۱۰/۵	۴۲	انطباق اجتماعی
۰/۴۴۶	۱/۹۷	۱۱/۵	۴۶	۷۵/۵	۳۰۲	۱۳	۵۲	سلامت اجتماعی کل

نمره کیفیت زندگی ($p=0/001, t=0/32$) و مهارت‌های ارتباطی ($p=0/001, t=0/42$) همبستگی مثبت معنادار وجود دارد؛ بدین صورت که در افرادی که نمره سلامت اجتماعی‌شان کم بود نمرات کیفیت زندگی و مهارت ارتباطی‌شان نیز کم بود. با کاربرد آزمون وی کرامر مشاهده شد میان وضع سلامت اجتماعی با اوقات فراغت رابطه وجود دارد ($p=0/001, t=0/53$) بدین صورت که افرادی که اوقات فراغت خود را با فراغت‌های جسمانی پر می‌کردند وضع سلامت اجتماعی پایین و متوسط داشتند. افرادی که فراغت‌های اجتماعی داشتند، وضع سلامت اجتماعی بهتری داشتند و افرادی که فراغت‌های هنری، فکری و عملی داشتند از وضع سلامت اجتماعی متوسطی برخوردار بودند (جدول ۲).

با آزمون ضریب همبستگی پیرسون میان سلامت اجتماعی با سن رابطه وجود داشت ($p=0/001, t=0/74$) بدین صورت که گروه سنی ۲۶ تا ۲۹ نسبت به گروه‌های سنی پایین‌تر (۱۸ تا ۲۱ سال، و ۲۲ تا ۲۵ سال) نمره سلامت اجتماعی بالاتری داشتند. همچنین با استفاده از آزمون ضریب همبستگی اسپیرمن، میان سلامت اجتماعی با تحصیلات پاسخگویان رابطه‌ی آماری معنادار و مثبت وجود داشت ($p=0/02, t=0/68$) بدین معنا که هر چه سطح تحصیلات فرد بالاتر بود، نمره سلامت اجتماعی او نیز بیشتر بود. اما با کاربرد آزمون t مستقل میان سلامت اجتماعی با جنسیت، وضعیت تاهل و میزان درآمد رابطه معنادار آماری مشاهده نشد. آزمون دی سامرز نشان داد میان نمره سلامت اجتماعی با

جدول ۲. بررسی همبستگی میان سلامت اجتماعی با کیفیت زندگی، مهارت‌های ارتباطی و اوقات فراغت با استفاده از آزمون دی سامرز

متغیرها	کیفیت زندگی	مهارت‌های ارتباطی	اوقات فراغت
ضریب همبستگی	۰/۳۲۳	۰/۴۲۱	۰/۵۳۱
سطح معنی‌داری	۰/۰۰۱	۰/۰۰۱	۰/۰۰۱

بحث:

خشوعی (۱۰)، حائری و همکاران (۱۴) و پور افکاری (۲۰) نیز میان سلامت اجتماعی و تحصیلات رابطه وجود داشت. در تحقیق حاضر افراد دارای کارشناسی ارشد و دکتری نسبت به جوانان دارای مدرک کارشناسی و پایین‌تر از سلامت اجتماعی بالاتری برخوردار بودند. افراد با تحصیلات بالا هم به شغل مناسب دسترسی دارند، هم به لحاظ روانی در شرایط مناسبی قرار داشته و هم بر زندگی خود کنترل بیشتری دارند و هم اینکه زندگی سالم و رفتارهای بهداشتی مناسب‌تری انجام می‌دهند. بنابراین، می‌توان با فراهم کردن بیشتر بستر ادامه تحصیل جوانان بر افزایش سطح سلامت اجتماعی آنان نیز تأثیر مثبت گذاشت.

در این تحقیق میان سلامت اجتماعی با جنسیت، وضعیت تاهل و میزان درآمد رابطه معنادار آماری مشاهده نشد. در این پژوهش میان نمره سلامت اجتماعی با نمره کیفیت زندگی همبستگی مثبت معنادار وجود داشت. بدین صورت که در افرادی که نمره سلامت اجتماعی‌شان کم بود نمرات کیفیت زندگی‌شان نیز کم بود و در افرادی که سلامت اجتماعی بالاتری داشتند، نمره کیفیت زندگی آنان نیز بهتر بود. این نتایج با یافته‌های کدخدائی و لطفی (۷) همسوست که نشان دادند شاخص‌های کیفیت زندگی بر میزان سلامت اجتماعی تأثیرگذارند. با توجه به آن که داشتن کیفیت زندگی مناسب یکی از شاخص‌های اساسی سلامت فرد است و از سوی دیگر این شاخص به شدت از سلامت اجتماعی تأثیر می‌پذیرد، تلاش برای ارتقاء و حفظ سطح سلامت اجتماعی جوانان باید در چارچوب برنامه‌ها و سیاست‌های اصلی سازمان‌ها و نهادهای مربوطه قرار بگیرد. در این بررسی سلامت اجتماعی با مهارت‌های ارتباطی نیز همبستگی مثبت معنادار داشت؛ بدین صورت که در افرادی که نمره سلامت اجتماعی‌شان کم بود، نمرات مهارت ارتباطی‌شان نیز کم بود. این یافته‌ها همسو با نتایج تحقیق گرمارودی و وحدانی‌نیا (۱۷) است. سلامت اجتماعی بر

این مطالعه با هدف تعیین وضع سلامت اجتماعی جوانان شهر نرده و عوامل مؤثر بر آن انجام شد. سلامت اجتماعی به عنوان بخشی از سلامت فرد که در عرصه اجتماع به ظهور می‌رسد، به ارزیابی و شناخت فرد از چگونگی عملکردش در اجتماع و کیفیت روابطش با افراد دیگر، نزدیکان و گروه‌های اجتماعی که عضوی از آنهاست، اشاره دارد.

براساس یافته‌های این مطالعه وضع سلامت اجتماعی اکثریت جوانان مورد بررسی متوسط بود. این نتیجه با یافته‌های حسینی (۸)، بیات و همکاران (۱۲)، حائری و همکاران (۱۴) و پورافکاری (۲۰) هم‌سویی داشت. در میان نمره میانگین ابعاد پنج‌گانه سلامت اجتماعی، نمره میانگین بعد انطباق اجتماعی از نمره میانگین ابعاد دیگر کمتر بود. بنابراین، ضرورت اقدامات ارتقایی و اجرای برنامه‌های مناسب برای افزایش سطح سلامت اجتماعی جوانان با تأکید بر بعد انطباق اجتماعی ضروری است.

در این مطالعه میان سلامت اجتماعی با سن رابطه مشاهده شد، بدین صورت که گروه سنی ۲۶ تا ۲۹ نسبت به گروه‌های سنی پایین‌تر (۱۸ تا ۲۱ سال، و ۲۲ تا ۲۵ سال)، نمره سلامت اجتماعی بالاتری داشتند. این نتایج با یافته‌های فتحی و همکاران (۹)، زکی و خشوعی (۱۰)، و هزار جریبی و ارفعی (۱۶) مشابهت دارد. به نظر می‌رسد یافتن دوستان و کسب حمایت در سنین پایین‌تر با دشواری‌های افزون‌تری مواجه است و در این زمینه توجه به سلامت اجتماعی جوانان زیر ۲۵ سال مسئله‌ای مهم است.

علاوه بر این، میان سلامت اجتماعی با تحصیلات پاسخگویان رابطه‌ی آماری معنادار و مثبت بدست آمد بدین معنا که هر چه سطح تحصیلات فرد بالاتر بود، نمره سلامت اجتماعی او نیز بیشتر بود. در مطالعات زکی و

و مقایسه نتایج آنها با یافته های این مطالعه پیشنهاد می شود.

نتیجه گیری

وضع سلامت اجتماعی اکثریت جوانان مورد بررسی مطلوب نیست و برنامه ریزی مداخلات ارتقایی و آموزش بهداشت برای جوانان مورد بررسی ضروریست. همچنین سن، تحصیلات، میزان مهارت های ارتباطی، چگونگی گذران اوقات فراغت و کیفیت زندگی از عوامل مؤثر بر وضع سلامت اجتماعی در این جوانان است. بر این اساس، پیشنهاد می شود سازمان های مختلف درگیر در حوزه مسائل جوانان ضمن بررسی های بیشتر برای شناخت دقیق تر وضع سلامت اجتماعی این جوانان، مداخلات ارتقایی و برنامه ریزی های مناسب در این زمینه را طراحی و در قالب سیاست های کلان و خرد اجرا کنند. برگزاری کارگاه ها و دوره های آموزشی در زمینه مهارت های ارتباطی و الگوهای گذران فراغت نیز می تواند به بهبود وضع سلامت اجتماعی این جوانان کمک کند و در نهایت کیفیت زندگی آنان را ارتقاء بخشد.

تشکر و قدردانی

این مقاله حاصل پایان نامه مقطع کارشناسی ارشد در رشته مددکاری دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه علامه طباطبایی تهران است. نویسندگان مقاله از جوانان شرکت کننده در این مطالعه سپاسگزاری می کنند.

کسب مهارت ارتباطی تأثیر دارد و در مقابل، داشتن مهارت های ارتباطی مناسب نیز باعث افزایش سطح سلامت اجتماعی فرد خواهد شد. بنابراین آموزش مهارت های ارتباطی در قالب برنامه های آموزشی و مداخله ای و برگزاری کارگاه های آموزشی در کنار برنامه های مرتبط با سلامت اجتماعی می تواند در رشد مهارت های ارتباطی و بهبود سلامت اجتماعی نقش به سزایی داشته باشد.

در مطالعه حاضر میان وضع سلامت اجتماعی با اوقات فراغت هم رابطه وجود داشت. بدین صورت که افرادی که اوقات فراغت خود را با فراغت های جسمانی پر می کردند وضع سلامت اجتماعی پایین و متوسط داشتند. افرادی که فراغت های اجتماعی داشتند، وضع سلامت اجتماعی بهتری داشته و افرادی که فراغت های هنری، فکری و عملی داشتند از وضع سلامت اجتماعی متوسطی برخوردار بودند. در تحقیق هزار جریبی و ارفعی (۱۶) نیز میان نحوه گذران اوقات فراغت با سلامت اجتماعی رابطه معنادار وجود داشت. با توجه به اهمیت فراغت در زندگی اجتماعی و سلامت فردی، لزوم فراهم کردن بسترهای گذران مناسب اوقات فراغت حائز اهمیت است. در این زمینه، با توجه به آن که افرادی که فراغت جسمانی داشتند سلامت اجتماعی پایینی داشتند و با فراغت اجتماعی به سطح بالای سلامت رسیدند، توجه به فراغت های اجتماعی باید در برنامه های مداخله ای مد نظر قرار گیرد و در راستای ترویج این نوع الگوی گذران فراغت تلاش شود.

خودگزارش دهی، تکمیل پرسش نامه ها توسط پاسخگویان و انجام مطالعه در یک شهر و با روش کمی از محدودیت های این مطالعه است. انجام مطالعات مشابه با استفاده از روش مصاحبه و مطالعه کیفی در شهرهایی دیگر

منابع

1. WHO. Constitution of the World Health Organization. Accessed October 2006.
2. Van Ommeren M, Saxena S, Saraceno B. Mental and social health during and after acute emergencies: emerging consensus? *Bulletin of the World Health Organization* 2005;83(1):71-5.
3. House JS. Understanding social factors and inequalities in health: 20th century progress and 21st century prospects. *Journal of health and social behavior* 2002: 42-125.
4. Keyes, Corey Lee. M. social well-being. *social Psychology* 1998;61(2):121-190.
5. Einstein JS. The relationship between socioeconomic status and health: a review of the literature. *The Milbank Quarterly* 1993:279-322.
6. Stringhini S, Dugravot A, Shipley M, Goldberg M, Zins M, Kivimäki M. Health behaviours, socioeconomic status, and mortality: further analyses of the British Whitehall II and the French GAZEL prospective cohorts. *PLoS Med* 2011;8(2).
7. Kadkhodae f, Lotfi Sh. Measurement of social health and Factors influencing it among High schools girl students in Shiraz City. *Journal of Social Research* 2013;5(20):183-207.
8. Hoseini, SF. Investigation of social health and Factors influencing it among students of Social sciences Faculty of Allameh University. M.A thesis of Social sciences Faculty 2008.
9. Fathi M, Ajamnejad R, Khakrangin M. Factors Contributing to Social Health among Teachers of Maraghe City. *Social Welfare*. 2013;12(47):225-243.
10. Zaki M, khoshoueim M. Social Health and Factors influencing it among citizens of Isfahan City. *Journal of Urban Sociological Study* 2013;3(8):79-108.
11. Carr, A. *Positive Psychology: The Science of Happiness and Human Strengths*. New York: Brunner-Routledge 2004.
12. Bayat M, Naderifar, M, Bayat, M & et al. Social Health of 7-11 Years Old Children Living in Foster Care Centers. *Iran Journal of Nursing* 2007;20(51):1-9.
13. Keyes CL, Shapiro AD. Social well-being in the United States: A descriptive epidemiology. *How healthy are we*. 2004:350-72.
14. Haery M, Tehrani H, Olyaeimanesh AR, Nedjat S. Factors influencing the social health of employees of the ministry of health and medical education in Iran. *Iran Journal Health Education Health Promotion* 2016;3(4): 311-318.
15. Abdollah Tabar H, Kaldi A, Mohagheghi H, Setareh A, Salehi M. A study of Social well-being among

- students. *Social Welfare* 2008; 8 (30 and 31) :171-190.
16. Hezar jaribi J, Arfaie, R. Leisure time and social Health. *Journal of Social Development & Welfare planning* 2012;3(10):39-64.
  17. Garma Roudi Gh.R, Vahdani Nia MS. Social health: An investigation into social skills among students. *journal of PAYESH* 2006. 5(2):147-153.
  18. Ministry of health and medical education, Social determinants of health, 2012.
  19. Sharbatian, M.H. The semantic component reflecting the link social health and the benefit of social health among the Mashhad payam noor student. *Sociological Studies of Youth Journal* 2012; 2(5): 149-174.
  20. Porafkari, N. The examination of factor affecting on social health' students in Paveh city. *Journal of Social Sciences of Shooshtar Islamic Azad university* 2012;6(18):41-60.

Social health status of youth in Naqadeh and the effective factors on it

Mahnaz Solhi: PhD. Associate Prof., Department of Health Services and Health Education, School of Health, Iran University of Medical Sciences, Tehran, Iran. solhi.m@iums.ac.ir

Mansour Amini Naghadeh: Msc, lecturer in Naghadeh Payame Nour University, Naghadeh, Iran. m_amani201111@yahoo.com

Seyyed Fahim Irandoost: PhD Candidate in Health Education and Health Promotion, School of Health, Iran University of Medical Sciences, Tehran, Iran (*Corresponding author). fahim.irandost@gmail.com

Abstract

Background and Objectives: social health refers to the individual evaluation and cognition of his/her performance in society and the quality of his/her relationships with other people, relatives, and social groups as a member of them. When a person is eligible for the social health, he/she can do its activities and social roles at the standard level and feel conjunction with the society and social norms. The aim of this study is determining the social health status of 18-29 years youth of Naqadeh city and the effective factors on it.

Materials and Methods: in this cross-sectional and descriptive-analytic study that was conducted in 2014, 400 people participated which were selected by simple random sampling method. The data collection tools include demographic specifications form, Keynesian social health standard questionnaire, and quality of life (WHOQOL_BREF), and communication skills. Data were analyzed by SPSS (20) software and by descriptive and analytic statistical tests.

Results: the social health average score was 97/1 among the studied youth and it was moderate. There were observed the statistical significant correlation between social health and communication relations ($p=0.001$), leisure time ($p=0.001$), and quality of life ($p=0.001$) variables. Besides, social health had significant correlation with age ($p=0.001$) and education ($p=0.02$) variables.

Conclusion: the social health is not desirable among the studied youth and designing and performing the promotion interventions are offered with an emphasis on age, education, communication skills level, the way of spending leisure time, and their quality of life.

Key words: social health, quality of life, communication skills, leisure time, youth

